

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
KANCELARIA GŁÓWNA

Data wpływu: 2026 -07- 02 -14-

L. dz.

RPW/59526/2026-1P

EZD RP MRPIPS
(SOM-IV)
Data rejestracji: 2026-07-02
Data wpływu: 2026-07-02

, dnia 01.07.2026 r.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Petycja o podjęcie inicjatywy legislacyjnej w sprawie zmiany zasad zwiększania emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników

Działając we własnym imieniu, na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, wnoszę o podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do zmiany przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności art. 56 ust. 5 tej ustawy, ewentualnie także przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Wnoszę o rozważenie wprowadzenia regulacji, zgodnie z którą osoba mająca formalnie ustalone prawo do emerytury rolniczej, lecz faktycznie jej niepobierająca z uwagi na wybór korzystniejszej emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, mogłaby uzyskać zwiększenie emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Alternatywnie wnoszę o rozważenie wprowadzenia mechanizmu częściowej rekompensaty lub proporcjonalnego dodatku za okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w sytuacji, gdy osoba ubezpieczona nie pobiera faktycznie emerytury rolniczej, a składki rolnicze nie przekładają się na realnie wypłacane świadczenie.

Uzasadnienie

Niniejsza petycja wynika z mojej indywidualnej sprawy, jednak problem ma charakter szerszy i dotyczy osób, które przez znaczną część życia podlegały różnym systemom ubezpieczeniowym, w tym powszechnemu systemowi ubezpieczeń społecznych oraz systemowi ubezpieczenia społecznego rolników.

Urodziłem się dnia Przez wiele lat podlegałem ubezpieczeniu społecznemu rolników. Z zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia

23 stycznia 2025 r., nr 1 wynika, że podlegałem ubezpieczeniu społecznemu rolników w następujących okresach:

1.
2.
3.
4.

Z dokumentacji KRUS wynika również, że w okresie od dnia r. do dnia r. występowała przerwa w ubezpieczeniu społecznym rolników z powodu innego ubezpieczenia, a w okresie od dnia r. do dnia r. korzystałem ze zwolnienia z opłacania składek jako młody rolnik.

Po wielu latach pracy i podlegania ubezpieczeniom społecznym uzyskałem prawo do emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jednocześnie miałem ustalone prawo do emerytury rolniczej. Z ustaleń zawartych w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w oraz w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego wynika, że decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia r. wypłata emerytury rolniczej została wstrzymana od dnia i z powodu przyznania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych korzystniejszej emerytury.

W praktyce oznacza to, że pobieram jedno świadczenie, czyli emeryturę z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Emerytura rolnicza, mimo formalnego ustalenia prawa do tego świadczenia, nie jest mi faktycznie wypłacana.

W dniu r. wystąpiłem do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno rentowego z uwzględnieniem składek KRUS. Decyzją z dnia znak Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mi ponownego ustalenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu tej decyzji wskazano, że Zakład odmawia przeliczenia emerytury z uwzględnieniem okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, ponieważ okres opłacania składek na FUSR został zaliczony do ustalenia prawa do emerytury w KRUS i pobierałem tam emeryturę.

Następnie sprawa była przedmiotem postępowania sądowego. Wyrokiem z dnia sygn. akt Sąd Okręgowy w oddalił moje odwołanie. Wyrokiem z dnia sygn. akt Sąd Apelacyjny w oddalił apelację.

Nie kwestionuję niniejszą petycją prawomocnych orzeczeń sądów. Mam świadomość, że sądy były związane obowiązującymi przepisami. Celem niniejszego wystąpienia jest zwrócenie uwagi na niesprawiedliwy skutek aktualnego brzmienia przepisów oraz prośba o rozważenie ich zmiany.

Sąd Apelacyjny w wskazał, że podstawą rozstrzygnięcia jest art. 56 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 56 ust. 4 tej ustawy, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały uzupełnione okresami wymienionymi w art. 10, emerytura ulega zwiększeniu za okres opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno rentowe rolników. Jednocześnie art. 56 ust. 5 stanowi, że zwiększenie to nie przysługuje osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W mojej ocenie obecne brzmienie art. 56 ust. 5 ustawy emerytalnej jest zbyt kategoryczne. Przepis ten nie rozróżnia osoby, która faktycznie pobiera emeryturę rolniczą, od osoby, która ma jedynie formalnie ustalone prawo do emerytury rolniczej, ale świadczenie to nie jest jej wypłacane z uwagi na pobieranie korzystniejszego świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W praktyce prowadzi to do sytuacji trudnej do pogodzenia z poczuciem sprawiedliwości społecznej. Osoba, która przez wiele lat podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników i miała wykazane składki w tym systemie, nie otrzymuje ani realnie wypłacanej emerytury rolniczej, ani zwiększenia emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sam fakt formalnego ustalenia prawa do emerytury rolniczej blokuje możliwość zwiększenia świadczenia z ZUS, nawet jeżeli świadczenie rolnicze nie jest faktycznie wypłacane.

Taka regulacja jest dla obywatela niezrozumiała. Z perspektywy osoby ubezpieczonej składki na ubezpieczenie społeczne powinny mieć choćby częściowe przełożenie na wysokość świadczenia albo na inny realny ekwiwalent. Obecny mechanizm powoduje natomiast, że część okresów ubezpieczenia i składek nie wpływa na realną sytuację emeryta.

Nie wnoszę o przyznanie prawa do dwóch pełnych świadczeń w każdej sytuacji. Wnoszę jedynie o rozważenie sprawiedliwszego rozwiązania dla osób, które mają formalnie ustalone prawo do emerytury rolniczej, lecz faktycznie jej nie pobierają, ponieważ wybrały korzystniejszą emeryturę z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zasadnym rozwiązaniem mogłoby być dodanie do art. 56 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zastrzeżenia, że wyłączenie zwiększenia emerytury nie ma zastosowania w przypadku osoby, której emerytura lub renta rolnicza nie jest faktycznie wypłacana z uwagi na zbieg prawa do świadczeń i pobieranie korzystniejszego świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przykładowo przepis mógłby otrzymać brzmienie:

„Zwiększenie, o którym mowa w ust. 4, nie przysługuje osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, chyba że wypłata tego świadczenia została wstrzymana z powodu zbiegu prawa do świadczeń, a osoba uprawniona faktycznie pobiera wyłącznie świadczenie z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”

Możliwe jest również inne rozwiązanie, na przykład wprowadzenie częściowego dodatku lub częściowego zwiększenia emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczanego proporcjonalnie do okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, jeżeli emerytura rolnicza nie jest faktycznie wypłacana.

Takie rozwiązanie nie prowadziłoby do nieuzasadnionego podwójnego korzystania z tych samych okresów ubezpieczenia. Przeciwnie, pozwalałoby uniknąć sytuacji odwrotnej, w której obywatel przez wiele lat podlegał ubezpieczeniu rolniczemu, a następnie nie otrzymuje z tego tytułu żadnej realnej korzyści w wysokości pobieranego świadczenia.

W mojej ocenie problem ten szczególnie dotyczy osób starszego rocznika, w tym osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r., które przez wiele lat funkcjonowały w odmiennych realiach prawnych, gospodarczych i ubezpieczeniowych. W ich przypadku praca rolnicza, prowadzenie gospodarstwa rolnego, okresy zatrudnienia poza rolnictwem oraz różne tytuły

ubezpieczeniowe często występowały równolegle lub następowały po sobie. Obecne przepisy nie zawsze dają takim osobom poczucie, że państwo w sposób sprawiedliwy rozlicza lata pracy i opłacania składek.

Na marginesie wskazuję, że decyzją z dnia _____, znak _____ Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mi również prawa do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, wskazując, że kwota mojej emerytury przekracza ustawowy próg. Decyzja ta nie jest główną podstawą niniejszej petycji, ale pokazuje, że moja sytuacja świadczeniowa była przedmiotem szerszej analizy organu rentowego, a wysokość pobieranego świadczenia ma dla mnie istotne znaczenie życiowe.

Podkreślam raz jeszcze, że niniejsza petycja nie zmierza do podważenia prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w _____ ani Sądu Apelacyjnego w _____. Celem petycji jest prośba o rozważenie zmiany prawa, które w obecnym kształcie prowadzi do skutków społecznie trudnych do zaakceptowania.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę o merytoryczne rozpoznanie niniejszej petycji oraz o rozważenie podjęcia inicjatywy legislacyjnej w przedstawionym zakresie.

Wnoszę również o poinformowanie mnie o sposobie rozpatrzenia petycji.

Nie wyrażam zgody na ujawnienie moich danych osobowych w Biuletynie Informacji Publicznej ani na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję, poza zakresem wymaganym przez bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa.

Z poważaniem

Załączniki

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____